

Prof. PhDr. Jan Kumpera, CSc.

Emeritní vedoucí Katedry historie
Pedagogické fakulty
Západočeské univerzity Plzeň

Jana BOŠKOVÁ, OSOBNOST FRANTIŠKA RADKOVSKÉHO. Bakalářská práce. Historie se zaměřením na vzdělávání. Vedoucí práce:

Mgr. et Mgr. Marie Fritzová, Ph.D. Katedra historie Fakulty pedagogické Západočeské univerzity v Plzni 2021, 53 stran textu, 9 arabsky číslovaných příloh na 48 římsky očíslovaných stránkách, 116 poznámek pod čarou.

Již úvodem konstatuji, že posuzovaná biografická studie přesahuje kvalitou i kvantitou běžný standard bakalářských prací. Osobnost prvního plzeňského biskupa je i širší, a nejen katolické veřejnosti známá (a to i díky vydaným tištěným i elektronickým zdrojům). Práce Jany Boškové je také plně využila s poctivým uvedením citací. Možná, že byl zbytečný delší úvod o orální historii a její metodologii. Co však tvoří přidanou hodnotu, jsou právě přílohy s přepisem rozhovorů, které autorka vedle se samotným biskupem Františkem, jeho nástupcem Mons. Tomášem Holubem a dalšími kněžskými i laickými spolupracovníky (včetně neupraveného přepisu hovorové řeči). K formálním záležitostem nemám připomínek, ani ke grafické podobě práce.

Pochopitelně se u autorky projevilo jisté mladistvé nadšení a obdiv, daný i katolickou orientací slečny Boškové (což je poctivé přiznání). Nicméně jistý lehký nádech „hagiografie“ je v textu patrný, není nutné uvádět pan biskup apod. Měl jsme možnost se s plzeňským biskupem mnohokrát setkat, jak v prvních letech univerzity, tak později na ekumenických setkáních s plzeňskými evangelíky, se zájmem jsem sledoval i jeho sváteční velikonoční a vánoční promluvy. Takže s hodnocením „sympatický“ či „netradiční“ se ztotožňuji. Uvedené rozhovory konečně potvrdily jeho ekumenický přístup stejně jako některé vlastnosti (důvěřivost, možná naivita v ekonomických otázkách, váhavost až nerozhodnost ve snaze neudělat chybu). Mne samotného udivilo, jak se v porovnání s rokem založení biskupství (1993) snížil počet diecézních far asi na pětinu!, asi na toho času na sedmdesát?! Jeho stanovisko k této problematice nebylo ani není jasné, byl to i nedostatek věřících i kněží? Autorka cituje biskupův odhad současných aktivních římských katolíků na jedno procento diecéze, není to až moc pesimistické? Pro mne jsou nesmírně zajímavé a cenné údaje o existenci a fungování kněží v minulém režimu. Náznaky jsou i v uvedené upřímné (ale jistě i opatrné) výpovědi se snahou nikoho nejmenovat, nikomu neublížit). Jak to zažil tehdejší řadový farář Radkovský, když uvádí, jak snadno se mnozí kněží dostali do seznamů spolupracovníků StB, aniž vlastně nic neudělali. To platí nakonec i o pozdějším statečném kardinálu Tomáškovi (kterého jsem měl možnost poznat osobně) či o oblíbeném plzeňském kazateli Aleši Opatrném). Jak Radkovský upřímně uvádí, sám měl namále, když musel jednat proti své vůli s důstojníky státní bezpečnosti a církevními tajemníky v době tzv. „Navrátilovy „moravské“ petice.

Nemohu v této souvislosti autorce vytykat, že se nesnažila proniknout k písemnostem bezpečnostních a stranických orgánů, které nepochybně oblíbené duchovní typu Radkovského bedlivě sledovaly. Přesto mne zarazí, že pan biskup ani autorka neotevřeli téma *Pacem in terris*. U nepoučené dnešní veřejnosti vzniká totiž někdy dojem o protikladu „dobrých (hrdinných)“ a „zlých (zkompromitovaných)“ kněží. Takže třeba katolický kněz, kterému nebyl (alespoň načas) odebrán státní souhlas, se jeví podezřele s kolaborantským oděrem. Jistě autorka chápe, že mé připomínky

nesměřují ani tolik osobně k ní, jako k možnostem a mezím citlivé orální historie. Těžko jí vytýkat, že se neptala respondentů na citlivá témata, která rezonovala v ekumenickém prostředí již dříve a zvláště nyní, zdaleka nejen kolaborace se státní mocí (zčásti pochopitelnou a ospravedlnitelnou z pohledu ochrany věřících), ale také např. ženská otázka, potraty, sexuální zneužívání apod. Práci celkově ovšem považuji za zdařilou a plně vyhovující nárokům kladeným na podobné příspěvky k orální historii. Proto hodnotím výsledek stupněm „výborně“.

Jan Kumpera, oponent práce, 26.května 2021

Sedláčkova 39, 306 19 Plzeň; tel. 377 636 601; fax 377 636 612
e-mail: jkumpera@khi.zcu.cz, j.kumpera@seznam.cz
Raisova 9, 300 01 Plzeň; tel. 377 370 677